

«Ριχάρδος Β'»

Τό Ἐθνικό Θέατρο καταδέχτηκε, ἐπί τέλους, ν' ἀνοίξει τίς πόρτες του στό κοινό, τελευταίον ἀπ' ὅλα. Θά μᾶς δοθεῖ ἡ «δικαιρία νά ξαναμιλήσουμε γιά τά διάφορα θέματα πού τό ἀφοροῦνε. Ἐδῶσε τό «Ριχάρδο Β'» τοῦ Σαίξπηρ. Εἶν' ἓνα ἀπό τά ιστορικά ἔργα τοῦ Ποιητή. Ὁ λόγος του ἀντὶ χει κι' ἐδῶ μεγάλου, δημιουργικός, θαυμαστόχωτος, πολύστροφος κι' ἀποκαλυπτικός, ὁ λόγος ἐκεῖνος πού ἀπό μιά του συλλαβή νοιώθει πῶς εἶν' ὁ Σαίξπηρ καί μονάχ' αὐτός. Δέν εἶν' ἀπ' τ' ἀριστουργήματά του ὁ «Ριχάρδος Β'». Δέν ἔχει τίς συγκλονιστικές τραγικές συγκρούσεις μέ τό βαθύ περιεχόμενο τῶν μεγάλων του ἔργων, οὔτε τήν πλαστιά τους πνευματική ἐνατένισχ. Ὁ Ποιητής θέλῃ ἐδῶ νά δώσει τόπος πού δέν περνοῦνε τό συνηθισμένο κοινό μέτρο, τοὺς ἔδῶσε ὅμως ὀλοκληρωμένους. Ὁ βασιλεῆς Ριχάρδος Β', ἐπιπόλαιος κι' ἀδύναμος, ξιπασμένος ἀπ' τίς δόξας καί τίς τιμές, στέκεται ὄρθιος μονάχα ὅσο τόν τολίγει σίγουρα ἡ πορφύρα μᾶ ὅν ὁ Μπόλινμπροκ, ὁ ξάδερφός του καί κατοπινός Ἑρρικός Δ', σκηκώνει ἐναντίά του ἐπανάστασιν, καμιά δύναμη δέ θρίσκει γι' ἀντίδρασιν, καμιά ἀντίρρηση σκέψη καί πράξι δέν τόν στερεῶνουν ἀντίκρου τοῦ μοιρολατρικά, ὅν πούλι μαγνητισμένο ἀπό μάτι φιδιοῦ, ἀφήνει νά τοῦ κουρελιάσουν τήν ἐξουσία του· κι' ὁ ἴδιος συναρτῇ στήν πτώση του — παράξενη ἀντινομία, θαυμασία διαγραφή τῆς ἀδουλίας ἐξωθημένης στό μεγαλύτερο δαῖμό της — δίνοντας μέ τό ἴδιο του χέρι τό στέμμα ὅτον ἀντίπαλο — καί ξεριζώνοντας μέ τήν πράξι του αὐτή τήν ἴδια τήν ψυχὴ του, γιά νά δοθεῖ στήν ὀδύνη μιᾶς φριχτῆς ἀνοπαρξίας. Γιατί τίποτα πιά δέ γημίζει τό εἶναι του, κανένα ἰδανικό πού νά μπορεῖ νά τοῦ δώσει ζωή. Ἡ ματαιότητά πού ἀντικρύζει, εἶν' ἡ εἰκόνα τῆς ψυχικῆς του κενότητος. Ἔτσι ὁ Ποιητής εἰκόνισε τόν πανανθρώπινο τοῦτο τύπο τοῦ ἀδύναμου, πού δημιουργεῖ ὁ ἴδιος τήν καταστροφή του, φριχτό εἶδος αὐτοτιμηρούμενου, κι' ὅμως ἀντιπροσωπευτικῶς πολλῶν ἀνθρώπων, πού κανένα ὕψηλό ἰδανικό δέ φωτίζει τήν ὕπαρξή τους, γιά νά τοὺς δώσει δύναμη κι' ἀνάτασιν.

* *

Καί στό ἔργο αὐτό θά βρεθοῦμε ο' ἀπόλυτη ἀντίθεση μέ τό πνεῦμα τῆς σκηνοθεσίας τοῦ κ. Ροντήρη. Κυριάρχουσαν ἡ ἐξωτερικότητα στό ἐκφραστικά μέσα, οἱ ἐντυπωσιακές κινήσεις, οἱ μεγάλες κραυγές κι' ὁ θεληματικά ἀργός ρυθμός, μέ τίς μεγάλες παύσεις. Καί θά διαφωνήσουμε καί πάλι ριζικά στό ζήτημα τῶν σκηνικῶν τοῦ κ. Κλώνη, μέ τοὺς βαρεῖς τοὺς ὄγκους καί τήν ἄλλειψή σποστής καί καλαίσθητης ἀντίληψης σέ σχῆμα καί σέ χροῖμα.

Ὁ κ. Λογοθετίδης συγκρότησε δικό του θέατρο, στό θέατρο Κεντρικό. Δέ μᾶς ἔδωσε ὅμως ἀκόμα τό εἶδος τῆς κωμωδίας πού θά κινήθει στήν περιοχὴ τῆς ἀληθινῆς τέχνης, ἐνῶ εἶναι σέ θέσιν νά τό κάνει. Τό μέ προχειρότητα καί μέ ἄλλειψή κάθε συναίσθησης εὐθύνῃς ἔργο τῶν κ. Σακαλλάρου καί Γιαννακοπούλου ἔργο «Ἐνας ἥρωας μέ παντόφλες» κ' ἡ δίχως πνεῦμα φάρσα τῶν Ἀγγλων Μπρόντιελ καί Χάρτ, κάθε ἄλλο παρά μποροῦν νά ικανοποιήσουν καί τό λιγώτερο

ἀπαιτητικό συνειδητό καί φωτισμένο θεατή. Μά κι' ὁ κ. Ἀργυρόπουλος ἀφήνει τό ταλέντο του νά σπαταλιέται ἄσκοπα. Γιατί αὐτὴ ἡ μεγάλη κρίση στά συγκροτήματα τῆς Ἑλληνικῆς κωμωδίας;

Π. ΡΗΓΑΣ